

Akarsular
Amazon

Dünyanın uzunluk bakımından ikinci, okyanusa bıraktığı su miktarı ve yayıldığı bölge bakımındansa, en büyük akarsu sistemi. Brezilya, Peru, Bolivia, Kolombiya ve Ekvador'dan geçen suları, yaklaşık 6400 km sonra Atlas Okyanusu'na dökülür. 100'den fazla koluyla Güney Amerika'nın yaklaşık % 40'ına yayılır. Yağmur mevsimlerinde ortalama derinliği 40 m'ye, genişliyişe 6 – 10 km'ye ulaşır. Kaynağı, Peru'da And Dağları'nda yer alan Nevado Mismi Dağı'ndadır. Dünyanın en büyük yağmur ormanları bu bölgededir.

Akarsular
Brahmaputra

Asya'nın uzun akarsularından biridir. Tibet'in batısında, Himalayaların bir uzantısı olan Kailash Dağı'ndan doğar. Hindistan ve Bangladeş'ten geçerek, yaklaşık 2900 km yol alır. Brahmaputra, Bangladeş'te iki kola ayrılır. Bunlardan geniş olanı Jamuna adını alarak güneye doğru ilerler ve Aşağı Ganj Nehri'ne katılır. Diğer kolsa, güneydoğuya kıvrılarak Aşağı Brahmaputra olarak Meghna Nehri'ne katılır. Ancak daha sonra bu kollar tekrar birleşerek Bengal Körfezi'ne dökülür.

Akarsular
Colorado

ABD'nin güneybatısından Meksika'ya uzanan nehir, yaklaşık 2330 km uzunluğunda. ABD Rocky Dağları'ndan doğar ve yolu boyunca pek çok nehrle birleşir. Normalde California Körfezi'ne dökülmesi gerekir. Ancak, bu kurak bölgede yaşayan insanlar için nehrin suları çok önemli. Sulama, içme ve diğer kulanımlar için hep buradan yararlanılıyor. Bu yüzden de, üzerine kurulan pek çok barajdan bölgeye dağıtılan sulardan geriye kalan nehir suyu, California Körfezi'ne ulaşmadan buharlaşıyor.

Akarsular
Arno

İtalya'da Falterona Dağı'ndan doğar. Sieve, Pesa, Elsa ve Era Nehirleriyle birleşerek, yaklaşık 250 km sonra Ligurya Denizi'ne dökülür. Floransa, Empoli ve Piza kentlerinden geçen Arno'nun eski deltası doldurularak tarıma elverişli hale getirilmiş ve nehrin tek bir noktadan denize dökülmesi sağlanmış. Üzerindeki köprülerle Floransa'nın simgesi olan nehrin su seviyesi çok değişken. Bu yüzden zaman zaman taşarak Floransa'yı sular altında bırakmış. Son yıllarda yapılan barajlar bu baskınları büyük ölçüde önlemiş.

Akarsular
Mackenzie

Kuzey Amerika kıtasının ikinci, Kanada'nınsa en uzun akarsuyu. Toplam uzunluğu yaklaşık 4240 km. Kanada'nın kuzeybatısındaki bir gölden doğar. Kuzeye doğru akar ve Kuzey Buz Denizi'ne dökülür. Bulunduğu enlem nedeniyle yılın beş ayında suları donar. Bu süre boyunca su taşımacılığı yapılamaz. Ancak, kış aylarında nehir geçici olarak kara ulaşımına açılır. Nehrin geniş bataklık deltası, göçmen kuşların uğrak yeridir ve su kuşlarının üreme alanıdır.

Akarsular
Obi

Batı Sibirya'daki akarsu Altay Dağları'ndan doğan Biye ve Katun Nehirlerinin birleşmesiyle oluşur. Kuzey Buz Denizi'nde, Kara Denizi'ne açılan Obi Körfezi'ne dökülür. Obi Nehri, Çin'de doğan İrtiş Nehri'yle birleşerek Asya'nın ikinci en uzun akarsu sistemini oluşturur. Sulama ve içme suyu eldesi ve enerji üretiminde yararlanılan nehirde balıkçılık da çok yaygın. Obi, 50'den fazla balık türünü barındırır. Obi'de de Lena'da olduğu gibi, yer yer 6 ay süren donmalar görülür.

Akarsular
Nijer

Afrika'nın batısındaki akarsu yaklaşık 4000 km uzunlukta. Yoluculuğuna Gine'de başlayan nehir, Mali ve Nijer boyunca ilerledikten sonra, Nijer ve Benin'in sınır çizgisini oluşturarak Nijerya topraklarına geçer. Buradan da Gine Körfezi'ne dökülür. Nijer Nehri'nin bumerang biçiminde ilginç bir rotası var. Kaynağı Büyük Okyanus'tan yalnızca 240 km içerde olmasına karşın, nehir ters yöne, Sahra Çölü'ne doğru ilerler ve aniden güneydoğuya dönerek Gine Körfezi'ne yönelir.

Akarsular
Columbia

Mississippi'den sonra Kuzey Amerika'daki hacimce en büyük akarsu. Kanada Rocky Dağları'ndan doğar. Kaynağından Büyük Okyanus'a kadar toplam uzunluğu 2044 km'dir. Kanada'dan ABD'ye geçerek, Washington ve Oregon eyaletlerinin sınırından Büyük Okyanus'a dökülür. ABD'deki hidroelektrığın neredeyse yarısı Columbia nehri ve kollarından sağlanır. Bu amaçla yapılmış barajlardan sulama ve taşkın önlemede de yararlanılır. Ancak bu barajlar nehrin çevresini ve ekosistemini çok değiştirmiş durumda.

Akarsular
Thames

Uzunluğu yaklaşık 340 km'dir. İngiltere'nin güneyinden doğar; Londra'dan geçerek Atlas Okyanusu'na dökülür. Üzerinde, çok sayıda tarihi köprü bulunur. Ayrıca, nehrin iki yakasını birbirine bağlayan tüneller de vardır. Thames Nehri, İngiltere'nin, özellikle de Londra'nın tarihinde ve kültürel yaşamında çok önemli bir yer tutar. Nehir, kürek ve yelken gibi sporlarla uğraşanların ve turistlerin de gözde yerlerindendir.

Akarsular
Ren

Yaklaşık 1320 km uzunluğu ve saniyede 2000 m³ su boşaltmasıyla, Avrupa'nın en uzun ve en önemli akarsularından. Kıyıdan uzak kentlere yapılan ticarete çok önemlidir. İsviçre Alp'leri'nden doğan iki akarsuyun birleşmesiyle oluşur. İlk durağı Constance Gölü'dür. Bundan sonra, Aare, Neckar, Main, Moselle gibi pek çok nehrle birleşir. İsviçre, İtalya, Liechtenstein, Avusturya, Almanya, Fransa, Lüksemburg'dan geçerek Hollanda'ya ulaşır. Buradan da üç ana kola ayrılarak Kuzey Denizi'ne dökülür.

Akarsular
Kongo

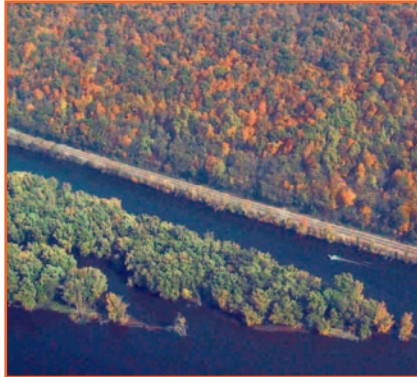
Orta Afrika'daki Kongo, yaklaşık 4670 km uzunluğuyla dünyanın en uzun akarsularından. Kongo ve kolları, Amazon Yağmur Ormanları'ndan sonra dünyanın ikinci en büyük yağmur ormanlarının arasından geçer. Taşıdığı su miktarı ve denize döküldüğü alanın genişliği bakımından Amazon Nehri'nden sonra ikinci sıralamada. Atlas Okyanusu'na dökülen nehir, bölgedeki ticaretin gerçekleştirilmesi için de önemli bir su yolu. Kongo üzerinde irili ufaklı pek çok şelale de var.

Akarsular
Murray

Avustralya'nın ikinci en uzun akarsuyu. Ülkenin güneydoğusundaki dağlardan doğan nehir batya doğru ilerleyerek, New South Wales ve Victoria eyaletlerinin sınırını oluşturur. Sonunda Hint Okyanusu'na bağlanır. Uzunluğu, 2575 km'dir. Kara ve tren yollarının gelişmesiyle nehirde su taşımacılığı azalmıştır. Dünya'nın başka yerlerinde bulunan benzer büyüklükteki nehirlerle karşılaştırıldığında daha az oranda su taşır. Yıl boyunca nehirdeki su miktarında büyük değişimler görülür.

Akarsular
Mississippi

ABD'nin en uzun akarsuyudur. Missouri nehrıyla birlikte Kuzey Amerika'daki en büyük nehir sistemini oluşturur. Dünyadaki en büyük üçüncü su havzası olarak kabul edilir. Minnesota İtasca Gölü'nden doğan nehir, Meksika Körfezi'ne dökülür. İtasca Gölü'ne düşen bir damla yağmurun yaklaşık 90 günde Meksika Körfezi'ne ulaştığına inanılır. Uzunluğu, 6270 km'dir. Minnesota ve Louisiana eyaletleri boyunca akan nehir, güneye doğru ilerler ve sekiz eyaletin sınırını oluşturur. Nehir, taşımacılık açısından büyük önem taşır.

Akarsular
Ganj

Kuzey Hindistan ve Bangladeş'in başlıca akarsuyu. Hindistan'ın kuzeyinde Himalayalar'dan Bhagirathi adıyla doğar ve Alaknanda Nehri'yle birleşerek Ganj adını alır. Pek çok kola ayrıldıktan sonra Bengal Körfezi'ne dökülür. Toplam uzunluğu yaklaşık 2500 km olan Ganj Nehri, Hinduizm inanışına göre kutsal sayılır. Ganj'in sularında yıkanmanın kişiyi günahlarından arındıracağına inanılır. Ölülerin külleri de bu nehre bırakılır. Bu, ölen kişinin sonraki yaşamını iyi yönde etkileyeceği inanıyla yapılır.

Akarsular
Sarı Nehir (Huang He)

Yaklaşık 4700 km uzunluğuyla dünyanın en uzun akarsularından. Qinghai eyaletinin kuzey batısında Kunlun Dağları'ndan doğar ve Sarı Deniz'e dökülür. Geniş arazisine karşın nehrin taşıdığı su miktarı çok fazla değil. Bunun başlıca nedeni, bölgenin, Ordos Çölü'nü de içine alan kurak yapısı. Ancak nehrin sularından sulama ve kullanım amacıyla da çok fazla yararlanılır. Sarı Nehrin taşıdığı alüvyon miktarı çok fazla. Adını, bu alüvyonlardan kaynaklanan sarı renginden alır.

Akarsular
Nil

Dünyanın en uzun akarsuyu. Uzunluğu, yaklaşık 6700 km. Nil Nehri, Uganda, Kenya ve Tanzanya arasında bulunan Victoria Gölü'nden doğan Beyaz Nil ve Etiyopya'daki Tana Gölü'nden doğan Mavi Nil'in Sudan'da birleşmesiyle oluşur. Mısır'dan Akdeniz'e dökülür. Eski Mısır uygarlığının ortaya çıkışında ve yeşermesinde Nil Nehri'nin önemi çok büyük. Bu önem, büyük ölçüde nehrin taşkınlarının, çevresindeki tarım alanlarını verimli hale getirmesinden kaynaklanır. Nil Nehri, bugün de kıyısında yaşayan insanlar için önemini koruyor.

Akarsular
Yangtze

Asya'nın en uzun, dünyanınsa üçüncü uzun akarsuyu. Uzunluğu, yalaşık 6380 km. Çin'in batısındaki Tibet Platosu'ndan doğar; doğuya doğru ilerleyerek Şangay'da, Doğu Çin Denizi'ne dökülür. Geçtiği bölgelerde, farklı adlarla bilinir. Kıyısında çok sayıda ağır sanayi ve kimya fabrikası bulunur. Şangay'a gelen okyanus gemileri, buradan nehrin iç bölümlerine kadar ilerleyebilir. Kömür gibi hammaddeler, ticarî mallar ve yolcu taşıyan bu gemiler, nehirde yoğun bir trafiğe neden olur.

Akarsular
Lena

Dünyanın en uzun akarsularından olan Lena, Baykal Dağları'ndan doğarak 4400 km sonra Kuzey Buz Denizi'ne dökülür. Bazı bölgelerinin genişliği, 25 km'ye kadar ulaşır. Nehrin yüzeyi, yedi ay boyunca, kalınlığı 1 m'yi geçen buzlarla kaplanır. Buzlar, mayısın ikinci yarısında erimeye başlar. Lena'nın üzerinde herhangi bir baraj, set ya da hidroelektrik istasyonu yok. Bu sayede çağlar önce nasıl akıyorsa, yoluna aynı biçimde devam ediyor.

Akarsular
Volga

Avrupa'nın en uzun akarsuyu. Uzunluğu, yaklaşık 3700 km. Rusya'da, Moskova'nın kuzeybatısından doğar; Hazar Denizi'ne dökülür. Üzerinde, elektrik üretiminde ve sulamada kullanılan çok sayıda baraj bulunur. Ekonomik öneminin yanı sıra, Rus kültürü açısından da büyük önem taşır. Halk arasında “Volga Anne” olarak anılır. Volga'yı anlatan birçok şarkı vardır; birçok öyküde de adı geçer. Çevresindeki yoğun tarım ve sanayi etkinlikleri sonucunda, bugün Volga Nehri büyük ölçüde kirlenmiş durumda.

Akarsular
Yenisey - Angara

Kuzey Buz Denizi'ne dökülen en büyük akarsu sistemi. Yaklaşık 5550 km'yle dünyanın en uzun akarsularındandır. Mogolistan'dan doğar, Sibirya'yı geçerek Kuzey Buz Denizi'ndeki Kara Denizi'ne dökülür. Son yıllarda, Sibirya'daki öteki akarsularda olduğu gibi, Yenisey Angara'nın da su hacminde artış olduğu gözlenmiş. Uzmanlara, bunun küresel ısınmaya bağlı olduğunu düşünüyorlar. Kuzey Buz Denizi'nin tuzluluk oranında buna bağlı olarak ortaya çıkacak değişimin, tüm dünyada okyanus dalgalarını etkileyeceği sanılıyor.

Akarsular
Fırat

Türkiye'nin en verimli ve suyu en bol akarsuyu. Dicle Nehri'yle birlikte Mezopotamya'nın sınırını belirler. Türkiye'nin en büyük barajları Keban, Atatürk, Karakaya ve Birecik, bu nehrin üzerindedir. Yaklaşık 2800 km'dir. Erzurum'un kuzeyinden doğan Karasu ve Van Gölü'nün kuzeyinden doğan Murat'ın birleşmesiyle oluşur. Güney'e doğru inerek Suriye'ye ve Irak'a girer. Basra Körfezi'ne dökülmeden önce Dicle Nehri'yle birleşerek Şattül-Arap Nehri'ni oluşturur. Batı derilerinde “Euphrates” olarak geçer.

Akarsular
Dicle

Türkiye'de, Güneydoğu Toroslar'dan doğar, Suriye ve Irak'ı geçerek Basra Körfezi'nde denize dökülür. Uzunluğu 1850 km'dir. Bunun yaklaşık 520 km'si Türkiye'dedir. İnsanlık tarihi boyunca önemli bir akarsu olmuş, Mezopotamya uygarlıklarının yeşermesinde önemli rol oynamıştır. Nehrin denize döküldüğü yerden Bağdat'a, hatta Musul'a kadar deniz taşıtlarıyla ulaşılabilir. 20. yüzyılda, Basra-Musul-Bağdat arasında tren ve karayolu taşımacılığının gelişmesiyle, Dicle üzerinde yapılan taşımacılığın önemi azalmıştır.

Akarsular
Severn

İngiltere'nin en uzun akarsuyu. Uzunluğu, yaklaşık 350 km. Galler Bölgesi'nden doğar; Bristol Kanalı'ndan Atlas Okyanusu'na dökülür. Kıyısında pek çok yerleşim yeri bulunur. Ancak, bunların en önemlisi, sanayi devriminin başladığı yer olan Ironbridge kentidir. Nehir, uzun yıllar boyunca gemilerle hammadde ve kargo taşımacılığında kullanılmış. Bugüne üzerinde daha çok gezi ve eğitim amaçlı tekneler var. Nehrin en ilginç özelliklerinden biri, gelgit nedeniyle derinliğinin sürekli olarak azalıp artması.

Akarsular
Mekong

Dünya'nın en uzun akarsularındandır. Uzunluğu yaklaşık 4180 km'dir. Tibet'ten doğarak Çin'in Yunnan eyaleti, Myanmar, Tayland, Laos, Kamboçya ve Vietnam boyunca bulunur. Ancak, bunların en önemlisi, sanayi devriminin başladığı yer olan Ironbridge kentidir. Nehir, uzun yıllar boyunca gemilerle hammadde ve kargo taşımacılığında kullanılmış. Bugüne üzerinde daha çok gezi ve eğitim amaçlı tekneler var. Nehrin en ilginç özelliklerinden biri, gelgit nedeniyle derinliğinin sürekli olarak azalıp artması.